

Informacije
o nalogu za udaljavanje iz stana
u slučajevima kućnog nasilja

Baden-Württemberg

MINISTERIJA ZA SOCIJALNI RAD I INTEGRACIJU

Napomena o distribuciji:

Ovu informacionu brošuru izdaje Vlada pokrajine Baden-Württemberg u okviru njene ustavne obaveze o informisanju javnosti. Istu ne smeju koristiti stranke niti njihove kandidatkinje i kandidati ili njihove pomoćnice i pomoćnici za vreme izborne kampanje u svrhu izbornog reklamiranja. Ovo važi za sve vrste izbora.

Zloupotrebom se pre svega smatra distribucija ove brošure na manifestacijama u okviru izbora, na informacionim štandovima stranaka kao i stavljanje, štampanje i lepljenje političkih informacija stranke ili njenog reklamnog materijala na ovu brošuru.

Zabranjena je i distribucija brošure trećim licima u svrhu izborne reklame. Čak i bez vremenske povezanosti sa nekim izbornim događajem ova brošura se ne sme tako koristiti, da bi se to moglo shvatiti i protumačiti kao davanje podrške izdavača nekoj određenoj političkoj grupi. Ova ograničenja važeća su nezavisno od načina distribucije, znači nezavisno od toga, na koji način i u kojoj količini ova informaciona brošura dolazi do primaoca.

Dozvoljeno je, međutim, da stranke ovu informacionu brošuru koriste za edukaciju svojih članova.

Izdalo

Ministerija za socijalni rad i integraciju

Baden-Württemberg

Schellingstraße 15

70174 Stuttgart

Telefon: 07 11 123-0

Telefax: 07 11 123-39 99

Internet: www.sozialministerium-bw.de

Stuttgart, juni 2016. godine

Podaci o slici

© Daniel Schreiber/Shotshop.com

Informacije o postupku udaljavanja iz stana u slučajevima kućnog nasilja

SADRŽAJ

Predgovor	2
Postupak udaljavanja iz stana u slučajevima kućnog nasilja	3
Saveti i odgovori na često postavljena pitanja	
• O policijskom udaljavanju iz stanja	4
• O savetovanju	5
• O građanskopravnoj zaštiti	6
• O krivičnom postupku.....	7
Pravna osnova	8
Napomena.....	9

Predgovor

Žrtve kućnog nasilja trebaju posebnu zaštitu, jer nasilje među četiri kućna zida nije privatna stvar. I isto se nikada ne može opravdati pozivajući se na alkohol, stres ili provokaciju. Odgovornost za nasilje leži uvek na onom licu koje ovo nasilje čini. Lice koje je žrtva nasilja ima pravo na zaštitu i pomoć.

Pojam "kućno nasilje" obuhvata sve oblike fizičkog, seksualnog i psihičkog (između ostalog i socijalnog i ekonomskog) nasilja, koje se dešava između odraslih lica koja jesu ili su bila u bliskom odnosu jedno prema drugom, a nezavisno od mesta zločina. Pre svega su to lica koja žive u zajednici kao životni partneri, ali i u drugim rodbinskim odnosima.

Pretežno su žene žrtve nasilja. Okruglo 25 posto žena starosti između 16 i 85 godina doživelo je najmanje jednom, ali i više puta, fizičko ili seksualno nasilje - ili ova oba oblika nasilja.

Pružanje i obezbeđivanje zaštite i podrške zadaća je politike. A Pokrajinska vlada ovu zadaću ozbiljno shvata. Stoga smo u 2014. godini doneli Pokrajinski plan akcija protiv nasilja nad ženama. Time najprije za Saveznu pokrajinu Baden-Württemberg postoji jedan sveobuhvatan koncept sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i za brigu i zbrinjavanje žena koje su postale žrtve kućnog nasilja, seksualnog nasilja, prisilne udaje ili prisilne prostitucije, a koji će odgovarati stvarnim potrebama.

Pokrajinski plan akcija, koji je u toku dvogodišnjeg procesa izrađen zajednički sa svim bitnim institucijama jasno pokazuje, da je nalog za udaljavanje iz stana jedna brza i delotvorna mera za zaštitu žena i njihove dece. Žrtvama se ne može prepustiti da se sami brinu za svoju zaštitu i da se u toj situaciji još moraju pomiriti i sa gubitkom poznatog stana i okruženja. Izdavanjem naloga za udaljavanje iz stana država počinocima jasno pokazuje znak stop: Nasilje nije sredstvo za rešavanje konflikata.

Zaštita od nasilja je jedno od ljudskih prava koje je važeće i u kući. Ko ne poznaje svoja prava, taj ne može ni da ih ostvari. Lica koja trpe kućno nasilje ova brošura treba da informiše o aktuelnoj pravnoj situaciji. Ona daje odgovore na najčešća pitanja koja nastaju u vezi sa izdavanjem naloga za udaljavanje iz stana.

A handwritten signature in blue ink that reads "Manfred Lucha". The signature is written in a cursive, flowing style.

Manfred Lucha MdL
Ministar za socijalni rad i integraciju
Baden-Württemberg

Postupak udaljavanja iz stana u slučajevima kućnog nasilja

Postupak udaljavanja iz stana sastoji se od nekoliko mera, koje delujući ujedinjeno trebaju da spreče dalje slučajeve kućnog nasilja.

Prva delotvorna mera iz postupka udaljavanja iz stana je izdavanje policijskog naloga za udaljavanje iz stana prema § 27 a Policijskog zakona. Policija - po pravilu službenici iz patrolnog vozila koje dolazi po prispelom pozivu - daju počiniocu vremenski ograničenu zabranu ulaska u stan, ukoliko postoji opasnost da može da dođe do ponovne predmetne svađe i ukoliko je zabrana ulaska u stan odgovarajuća mera da se ta opasnost izbegne. Kao žrtva Vi smete da ostanete u stanu.

Ukoliko opasnost postoji i nakon napuštanja stana od strane počinioca, policija može licu koje je udaljila iz stana da zabrani povratak u stan ili prostor koji direktno graniči sa stanom (zabrana povratka) i da mu zabrani da se približava povređenoj ili ugroženoj osobi (zabrana približavanja).

Policijske mere su načelno samo ograničenog trajanja. Duži vid trajanja nude nalozi i rešenja na temelju građanskog prava, a koja se odnose na pružanje zaštite. Za pružanje ovakvih mera možete se obratiti svome Osnovnom sudu i podneti zahtev za izdavanje privremenog naloga za dodelu stana Vama samima na korištenje i/ili zabranu približavanja i zabranu kontakta za počinioca.

Ostali sastavni delovi postupka udaljavanja iz stana su

1. savetovanje lica žrtava nasilja
2. konsekvantno krivično gonjenje.

Što su mere bolje usklađene jedna sa drugom, to brže postupak udaljavanja iz stana može da doprinese tome, da se trajno okonča nasilje protiv Vas.

U mnogim slučajevima kućnog nasilja mogu - iz različitih razloga - da se primene samo neke pojedinačne mere. Tako se na primer može podneti zahtev za provođenje građanskopravnih mera zaštite, nezavisno od toga, da li je izdat ili ne policijski nalog za udaljavanje iz stana. I ponude vezane za savetovanje Vam stoje na raspolaganju nezavisno od izdavanja policijskog naloga za udaljavanje iz stana.

Saveti i odgovori na često postavljena pitanja

- *O policijskom nalogu za udaljavanje iz stana*

ŠTA ZNAČI NALOG ZA UDALJAVANJE IZ STANA

Nalog za udaljavanje iz stana znači da počinitelj mora da napusti stan. Vi možete da ostanete u stanu. Počinitelj po pravilu mora da preda ključeve od stana. Dok god je nalog za udaljavanje iz stana na snazi, počinitelj ne sme da se vrati nazad.

KOLIKO DUGO JE VAŽEĆI NALOG ZA UDALJAVANJE IZ STANA?

Služba za javni red odlučuje u pojedinačnim slučajevima u zavisnosti od stepena ugroženosti o trajanju mere udaljavanja iz stana. U najvećem broju slučajeva trajnost naloga za udaljavanje iz stana je između 4 i 14 dana.

MOŽE LI NALOG ZA UDALJAVANJE IZ STANA BITI PRODUŽEN?

Da. Odluku o jednom prvom - kratkoročnom - nalogu za udaljavanje iz stana, na primer preko vikenda, donose policijski službenici patrolnog vozila na licu mesta. Odluku o daljem trajanju (do najdulje dve nedelje) donosi Opštinska služba za javni red odnosno Grad.

Dalje produženje od strane Službe za javni red odnosno Grada (najviše za još dve nedelje) moguće je samo kada podnesete zahtev za pružanje mera zaštite po Zakonu o nasilju.

ŠTA DA RADIM AKO SE POČINILAC VRATI?

Odmah trebate da pozovete policiju. Ukoliko počinitelj prekrši nalog za udaljavanje iz stana, onda ga policija u slučaju potrebe može staviti u pritvor.

ŠTA DA RADIM, AKO SE I UPRKOS NALOGU ZA UDALJAVANJE IZ STANA PLAŠIM POČINIoca?

Onda trebate da sa policijom i savetovalištem razgovarate o Vašim strahovima. Ukoliko se uprkos izdavanju naloga za udaljavanje iz stana ne osećate dovoljno sigurno, onda možete da privremeno živite u nekoj sigurnoj kući za žene i decu.

MOGU LI DA PODNESEM ZAHTEV ZA UKIDANJE NALOGA ZA NAPUŠTANJE STANA?

Ne. Izricanje naloga za udaljavanje iz stana ne ovisi o Vašem zahtevu. Policija će ukinuti naloga za udaljavanje iz stana samo onda kada bude uverena u to, da više ne postoji nikakva opasnost. Kod procene, da li se mogu očekivati dalje nasilne svađe, Vaše mišljenje je naravno važno. Policija, međutim, situaciju može da proceni drugačije od Vas.

DA LI NALOG ZA UDALJAVANJE IZ STANA MOŽE BITI IZDAT SA TRAJNOM VAŽNOŠĆU?

Ne. Policijske mere su načelno samo ograničenog trajanja. Za dugoročne naloge za pružanje zaštite nadležan je građanski sud.

• O savetovanju

GDE MOGU DA DOBIJEM SAVET I PODRŠKU?

Postoji mnogo savetovališta koje Vas u slučajevima kućnog nasilja mogu kompetentno posavetovati. U nekim gradskim i pokrajinskim okruzima oformljena su savetovališta specijalno za slučajeve iz postupaka udaljavanja iz stana odnosno za slučajeve kućnog nasilja. Kvalifikovane savetnice i savetnike pune razumevanja pronaći ćete u službama opšte socijalne zaštite i savetovalištima udruženja i saveza za pomoć. Na mnogim mestima postoje savetovališta za žene koja poseduju visok stepen stručne kompetencije za savetovanje na temu nasilja. U telefonskom imeniku pronaći ćete brojeve telefona i adrese savetovališta u Vašoj blizini. Dalje ćete pronaći i telefonske brojeve Vama najbližih sigurnih kuća za žene i decu.

KAKO DA PRONAĐEM SAVETOVALIŠTE KOJE MI ODGOVARA?

Najvažnije je da uspete da prema Vašoj savetnici odnosno savetniku razvijete poverljiv odnos. U razgovoru se može razjasniti koje Vam savetovalište najbolje odgovara. Iz tog razloga u mnogim mestima postoje takozvana prijemna mesta odnosno mesta za prvi kontakt. Tamo ćete dobiti informacije o postupku udaljavanja iz stana i savete kako da postupate dalje. Ukoliko to želite može Vas se odatle posredovati nekom drugom savetovalištu.

MOŽE LI MOJA IZJAVA DA DOVEDE DO TOGA DA MI DECA BUDU ODUZETA?

Ne. Za nasilje je odgovoran počinitelj, ne Vi!

ŠTE ĆE SE DESITI SA DECOM?

Za devojčice i dečake kućno nasilje predstavlja opterećenje. Zbog toga će Vas nakon izdavanja naloga za udaljavanje iz stana pozvati saradnica ili saradnik socijalne službe za mlade kako bi sa Vama porazgovarao o tome, koje su ponude za pružanje pomoći - na primer razgovori sa psihologinjom ili psihologom - najadekvatnije za Vaše dete odnosno Vašu decu.

KO ĆE MI POMOĆI KOD FINANSIJSKIH PROBLEMA?

Ukoliko nakon izdavanja naloga za udaljavanje iz stana ne raspoložete nikakvim sredstvima, možete se obratiti službi za socijalnu pomoć.

GDE MOGU DA LEČIM SVOJE POVREDE?

Trebali bi, u zavisnosti od težine Vaših povreda, da se javite na lečenje kod svog kućnog lekara, lekara specijaliste ili u neku bolnicu. Zamolite lekara odnosno lečnicu da Vam izda odgovarajuće lekarsko uverenje. Isto možete da predočite sudu kao dokaz.

• O građanskopravnoj zaštiti

GDE MOGU PODNETI ZAHTEV ZA PRUŽANJE GRAĐANSKOPRAVNE ZAŠTITE?

Kod lokalno nadležnog porodičnog suda. Zahtev možete da podnesete pismenim putem. Ukoliko zahtev želite da podnesete usmenim putem, isti se mora izjaviti na zapisnik kod službe za prijem pravnih zahteva ili na pisarnici suda.

ZA ŠTA MOGU DA PODNESEM ZAHTEV?

Prema novom Zakonu za zaštitu od nasilja posebno možete da podnesete zahtev za sledeće:

1. Dodeljivanje stana Vama samima na korištenje.
2. Zabranu počiniocu da sa Vama stupa u kontakt i da Vam se približava.

MOŽE LI SE MENI DODELITI STAN NA KORIŠTENJE, A DA PROTIV POČINIoca NIJE IZDAT NALOG ZA UDALJAVANJE IZ STANA?

Da. Preduslov za dodelu stana samo Vama na korištenje je da počinilac nad Vama vrši nasilje i da sa Vama živi u istom stanu. U nekim slučajevima dovoljno je i samo postojanje pretnje nasiljem.

DA LI JE DODELA STANA SAMO MENI NA KORIŠTENJE MOGUĆA KADA JE POČINILAC VLASNIK STANA ILI JE ON UNAJMIO STAN?

Da.

KOLIKO DUGO MOGU SAMA(A) DA KORISTIM STAN?

Ukoliko ste Vi sami vlasnik stana ili ste Vi unajmili stan, onda se stan može trajno dodeliti samo Vama na korištenje. Ukoliko je samo počinilac vlasnik stana ili je samo on unajmio stan, onda se dodela stana samo Vama na korištenje može izreći maksimalno na šest meseci. Ukoliko u ovom vremenskom roku ne uspete da pronađete neki zamenski stan, sud može da ovaj rok produži najviše za još šest meseci. Ukoliko ste Vi zajedno sa počiniocem unajmili stan ili se stan nalazi u vašem zajedničkom vlasništvu, sud će i tada dodelu stana samo Vama na korištenje izreći sa vremenskim ograničenjem.

KAKO MOGU DA DOKAŽEM DA ME JE POČINILAC TUKAO ILI DA MI JE PRETIO?

Ukoliko je protiv počinioca izdat nalog za udaljavanje iz stana, onda se o tome informirajte na sudu. Sud može da zahteva da mu se za donošenje odluke na raspolaganje stavi policijska dokumentacija. Od pomoći su također i lekarska uverenja i fotografije povreda. Ako je moguće navedite imena svedoka.

MOGU LI DA SPREČIM, DA SE POČINILAC SASTAJE SA DECOM?

Načelno i otac i majka imaju pravo kao i obavezu da budu u kontaktu sa detetom. Ukoliko za Vas i dete postoji opasnost od zlostavljanja onda kod Porodičnog suda možete podneti zahtev, da se sprovedu mere za otklanjanje te opasnosti. Ove mere mogu da budu na primer naročito zabrana kontakta ili zabrana približavanja, ali također i ograničenje ili oduzimanje roditeljskog starateljstva. U datom slučaju u obzir dolazi izdavanje naloga za provođenje kontakta pod nadzorom, što znači da se posete provode uz prisustvo neke osobe od poverenja odnosno saradnice ili saradnika socijalne službe za mlade.

MOŽE LI SUD DA ME ZAŠTITI I OD UZNEMIRAVANJA?

Da. Kod neprihvatljivih oblika uznemiravanja Porodični sud može da izda naredbe za provođenje zaštite. Neprihvatljivi oblici uznemiravanja su na primer stalno praćenje i posmatranje, telefonski teror ili teror putem e-mailova, SMS-poruka itd.

DA LI MI JE POTREBNA ADVOKATICA ILI ADVOKAT?

Ne, nije Vam potrebno zastupanje od strane advokata. Smisla bi, međutim, imalo savetovanje od strane advokatice ili advokata, a na temu porodičnog prava.

KO SNOSI TROŠKOVE ADVOKATA?

U slučajevima finansijske krize imate pravo na besplatno savetovanje od strane advokata. U datom slučaju možete podneti zahtev za pomoć za izmirenje troškova postupka. Informacije na ovu temu možete da dobijete u službi za prijem pravnih zahteva odnosno pisarnici osnovnog suda.

ŠTA ĆE SE DESITI AKO POČINILAC PREKRŠI GRAĐANSKOPRAVNU NAREDBU?

Onda trebate da nazovete policiju, jer prekršaji protiv izrečenih mera zaštite prema Zakonu za zaštitu od nasilja podležu kažnjavanju.

KOLIKO ĆE TRAJATI DOK SUD NE DONESE ODLUKU O MOM ZAHTEVU?

Ukoliko Vam je potrebno brzo donošenje odluke onda možete podneti zahtev za rešavanje po brzom postupku. U hitnim slučajevima može se i u roku od jednog dana doneti odluka po brzom postupku.

• O krivičnom postupku

ŠTA SE DEŠAVA U JAVNOM TUŽILAŠTVU I NA SUDU?

Ukoliko neka služba javne bezbednosti obavesti Javno tužilaštvo o određenom slučaju, onda će ono preispitati, da li postoji početna sumnja na izvršenje nekog krivičnog dela i da li postoje dovoljne indicije i dokazi kako bi sud podigao optužnicu. Ukoliko dođe do glavne rasprave, onda sud na glavnoj raspravi sam mora da sebi stvori sliku o krivnji optuženog. Ukoliko Vas sud pozove na raspravu onda ćete tamo biti saslušani u svojstvu svedoka o onome što Vi znate.

MORAM LI PRISTUPITI JAVNOM TUŽILAŠTVU ODNOSNO SUDU UKOLIKO BUDEM POZVAN(A)?

Da.

MORAM LI ODGOVORITI NA PITANJA JAVNOG TUŽILAŠTVA ODNOSNO SUDA?

Načelno ste obavezni da date izjavu pred Javnim tužilaštvom odnosno sudom. Ukoliko ste u rodbinskoj vezi sa počiniocem, ukoliko ste udati ili zaručeni ili sa njim živite u registrovanoj životnoj zajednici, onda imate pravo da odbijete davanje izjave. Morate se u tom slučaju ipak pojaviti na poziv Javnog tužilaštva ili suda, ali imate pravo da odbijete davanje izjave o dotičnom slučaju.

MOGU LI DA ZAUSTAVIM KARIVIČNI POSTUPAK?

Po pravilu ne. U mnogim postupcima, međutim, dokazi bez izjave žrtve u svojstvu svedoka nisu dovoljni za izricanje presude. Iskoristite li u ovakvom slučaju svoje pravo na odbijanje da date izjavu, pa će zbog toga postupak verovatno biti obustavljen odnosno optuženi će biti oslobođen.

DA LI ĆE POČINILAC I BEZ MOJE IZJAVE BITI OSUĐEN?

Ukoliko postoji dovoljan broj drugih dokaza, onda počinitelj i bez Vaše izjave u svojstvu svedoka može da bude osuđen.

MOGU LI ZA SEBE UZETI ADVOKATICU ILI ADVOKATA?

U svakom trenutku možete da se posavetujete sa advokatom ili advokaticom po Vašem izboru ili da date da Vas isti zastupaju. Postoji i mogućnost da podnesete zahtev za pomoć za izmirenje troškova parnice.

Pravna osnova

Nalog za udaljavanje iz stana, zabrana povratka u stan i zabrana približavanja pravno su utemeljene u § 27 a Policijskog zakona Savezne pokrajine Baden Württemberg u verziji od 13. januara 1992. godine (Službeni list s. 1, prečišć. s. 596, 1993. s. 155) poslednji put izmenjen Zakonom od 29. januara 2014. godine (Službeni list s. 378) koji je stupio na snagu sa 13. augustom 2014. godine.

Propis iz § 27 a uveden je Zakonom o Izmjeni Policijskog zakona od 18. novembra 2008. godine (Službeni list s. 390) koji je stupio na snagu 22. novembra 2008. godine.

§ 27a nalog za udaljavanje sa nekog mesta, zabrana boravka, nalog za udaljavanje iz stana, zabrana povratka, zabrana približavanja

(1) U svrhu odbrane od neke opasnosti ili za otklanjanje neke smetnje policija može da za određenu osobu izda nalog za privremeno udaljavanje sa nekog mesta ili da joj privremeno zabrani dolazak na neko mesto (nalog za udaljavanje sa nekog mesta).

(2) Policija može nekoj osobi da zabrani da stupi na neko određeno mesto, određeno područje u nekoj općini ili područje nekog okruga ili da tu boravi, ukoliko činjenice opravdavaju pretpostavku da će dotično lice tamo počinuti krivično delo ili doprineti počinjenju krivičnog dela (zabrana boravka). Zabrana boravka se treba vremenski i lokalno ograničiti na obim koji je neophodan za sprečavanje krivičnog dela i ne sme prostorno da obuhvati prilaz stanu pogođene osobe. Ne sme da prekorači trajanje od tri meseca.

(3) Policija može da izda nalog da se određena osoba udalji iz svog stana ili područja koje neposredno graniči sa stanom, kada je to neophodno radi zaštite neke druge stanovnice ili stanovnika tog stana (povređene ili ugrožene osobe) od jedne direktno predstojeće značajne opasnosti (nalog za udaljavanje

iz stana). Ukoliko činjenice opravdavaju pretpostavku da će značajna opasnost postojati i nakon napuštanja stana od strane počinioca, policija može licu koje je udaljila iz stana da zabrani povratak u stan ili prostor koji direktno graniči sa stanom (zabrana povratka) i da zabrani da se približava povređenoj ili ugroženoj osobi (zabrana približavanja).

(4) Mere iz stava 3 ograničene su u slučaju naloga koje je izdala policijska izvršna služba najduže na četiri radna dana, a u slučaju naloga koje je izdala policijska uprava na najviše dve nedelje. Ukoliko povređena ili ugrožena osobe pre isteka ovog roka podnese zahtev za pružanje mera zaštite prema Zakonu o zaštiti od nasilja, onda policijska uprava može rok da produži najviše za dve nedelje, i to ukoliko su i dalje ispunjeni preduslovi iz stava 3 rečenica 2 i ukoliko se to čini neophodnim uzimajući u obzir i to da se trebaju zaštititi i interesi osobe koja je udaljena iz stana. Mere se završavaju sa danom kada sudska odluka o sudskoj nagodbi ili privremenoj sudskoj naredbi postane delotvorna.

(5) Zahteve koji se podnose prema Zakonu o zaštiti od nasilja kao i odluke koje se donesu po ovim zahtevima, sudske nagodbe ili privremene naredbe, a posebno određene mere, trajanje mera kao i prekršaje protiv izdatih naredbi sud će bez odlaganja da prosledi nadležnoj policijskoj upravi i nadležnoj policijskoj stanici.

Napomena:

Informativnu brošuru Ministarstva za pravosuđe Savezne pokrajine Baden-Württemberg o Zakonu o zaštiti od nasilja "Jaki protiv kućnog nasilja" možete nabaviti preko

Ministarstva pravosuđa Savezne pokrajine Baden-Württemberg, Schillerplatz 4, 70173 Stuttgart, Telefon 0711 / 279-0, a ista je na stranici Ministarstva pravosuđa dostupna za download pod www.jum.baden-wuerttemberg.de.